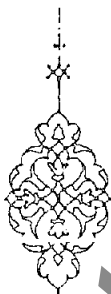

داریوش همایون

www.ketab.ir

معرضتنا:

عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

فروست

شایک:

وضعیت فهرست نویسی:

داداشت:

موضوع:

موضوع:

شناسه افزود:

رده‌بندی کم‌گرم:

ردمندی دیوی:

شماره کتابشناسی ملی:

جوان، مصطفیٰ، ۳۵۸

دربوش، همایون / تألیف مصطفی جمان

تهران: مؤسسه فرهنگی هنری 9

فیشیات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۱.

۲۳۶ص: مصور.

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛ ۸۳۷.

دانشتهای انقلاب اسلامی برای جوانان: ۱۰۱.

٣٤٠٠٠ ريال : ٥٠٦٠٤٩٤٢٧٨.

فيل

کتابنامه

همایون، داریوش، ۱۳۸۹-۱۳۰۷.

ایران - تاریخ - پهلوی، ۱۳۰۴-۱۳۵۷.

مؤسسه‌ی فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

DSR1486/585 ج 9 1391

92955/-82

۲۹.۸۸۱.

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات

عنوان: داریوش همایون

تالیف: مصطفی جوان

نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۱

شمارگان: ۲۵۰۰ قیمت: ۳۴۰۰ تومان

حروفچینی و لیتوگرافی: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

چاپ و صحافی: چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۶۰۶-۵

ISBN: 978-964-419-606-5

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به میدان قدس، روبروی پمپ بنزین

اسدی، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۸۹۶

تلفن: ۲۲۲۱۱۱۹۴ تلفکس ۲۲۲۱۱۱۷۴

www.irdc.ir

این اثر

یکی از موضوعات طرح

«تاریخ انقلاب اسلامی به زبان ساده»

است که در مرکز اسناد انقلاب اسلامی تحت عنوان

«دانشنی‌های انقلاب اسلامی برای جوانان»

تهیه شده و کلیه حقوق آن برای مرکز

محفوظ می‌باشد.

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۵	پیشگفتار

فصل اول:

۱۹	پیشینه خانوادگی و تحصیلات
۲۱	خانواده
۲۲	تحصیلات

فصل دوم:

۲۷	فعالیت‌های سیاسی و مطبوعاتی
۲۹	فعالیت‌های سیاسی
	عضویت در گروه شبه‌نظامی «انجمن»، انفجار مین
۲۹	در امیرآباد
۳۶	عضویت در انجمن هنری جام‌جم
۴۰	ورود به حزب پان‌ایرانیسم

- ۵۰ ورود به حزب سومکا
- ۶۱ همکاری با روزنامه‌ی اطلاعات
- حضور در سندیکای نویسندگان و خبرنگاران
- ۶۹ مطبوعات
- استخدام در مؤسسه‌ی فرانکلین و فعالیت مخفی در
- ۷۰ پوشش فرهنگی
- نامه‌ی داریوش همایون به امیرعباس هویدا درباره‌ی
- ۸۲ لزوم جدایی بحرین از ایران
- ۸۵ تأسیس روزنامه‌ی آیندگان
- ارتباط داریوش همایون با کارگزاران رژیم
- صهیونیستی و تجهیز روزنامه‌ی آیندگان به کمک
- ۸۹ اسرائیل
- ۹۴ ازدواج با هما زاهدی
- مأموریت جدید داریوش همایون در حزب
- ۹۹ رستاخیز
- ۱۰۹ وزارت اطلاعات و جهانگردی
- ۱۱۰ تملق خاندان پهلوی
- ۱۱۳ سانسور مطبوعات
- ۱۲۳ اعلام جرم سندیکا علیه همایون
- اهانت به امام خمینی در چاپ مقاله‌ی رشیدی مطلق
- ۱۲۵ و قیام ۱۹ دی ۵۶ در قم
- ۱۳۵ نویسنده‌ی مقاله‌ی ۱۷ دی ۵۶ کیست؟

عزل وزیر اطلاعات نکستی و دستگیری توسط دولت	
نظامی	۱۴۵

فصل سوم:

به دنبال سراب	۱۶۵
فرار از کشور و مخالفت با انقلاب اسلامی	۱۶۷
گاه شمار	۱۸۱
کتابنامه	۲۲۱
اسناد و تصاویر	۲۲۱

مقدمه

تاریخ معاصر ایران یکی از پیچیده‌ترین و پرفراز و فرودترین دوره‌های تاریخی این دیار است؛ مقطع زمانی حساسی که در آن کشور ما دچار تغییرات و تحولات ژرفی شد. یکی از راه‌های حصول شناخت نسبتاً دقیق و جامع از تاریخ معاصر ایران به‌ویژه دوره‌ی پهلوی بررسی زندگانی اشخاصی است که زمام امور را در دست داشته‌اند. این پژوهش جهت شناخت و بازشناسی نقش داریوش همایون در تحولات دوره‌ی پهلوی انجام شده است.

داریوش همایون، فرزند نورالله، در پنجم مهرماه سال ۱۳۰۷ در تهران به دنیا آمد. دوره‌ی دبستان و دبیرستان خود را در تهران به پایان رساند و در رشته‌ی حقوق دانشگاه تهران به ادامه‌ی تحصیل پرداخت. دوره‌ی نوجوانی داریوش همایون مقارن با رخداد جنگ جهانی دوم و اشغال ایران توسط متفقین بود. فعالیت‌های سیاسی

وی از همین برهه آغاز گردید و در نیمه‌ی دهه‌ی بیست به گروه شبه‌نظامیان «انجمن» وارد گردید. داریوش همایون در دوران دانشجویی به عضویت احزاب پان‌ایرانیست، حزب ملت ایران و حزب سومکا درآمد. احزاب مذکور دارای عقاید افراطی ناسیونالیستی بودند و شاه‌پرستی را از ارکان اصلی وطن‌پرستی برمی‌شمردند.

پس از کودتای ۲۸ مرداد ۳۲ که فعالیت احزاب سیاسی ممنوع گردید، داریوش به کار روزنامه‌نویسی وارد گردید. ابتدا کار خود را با انتشار مجله‌ی هنری جام‌جم آغاز کرد و سپس در بخش سرویس خارجی روزنامه‌ی اطلاعات فعالیت خویش را ادامه داد. در سال ۱۳۳۹ مدیریت سازمان کتاب‌های جیبی را عهده‌دار شد و پس از چندی مدیریت انتشارات مؤسسه‌ی فرانکلین را پذیرفت. همایون همچنین به سمت دبیری سندیکای نویسندگان و خبرنگاران مطبوعات رسید. داریوش در سال ۱۳۴۶ روزنامه‌ی آیندگان را تأسیس نمود و با انتشار روزنامه به دولت نزدیک شد و مشاور مطبوعاتی نخست‌وزیر گردید. پس از آن که حزب رستاخیز در سال ۱۳۵۳ تأسیس گردید، داریوش همایون به این حزب پیوست و به سمت قائم‌مقامی حزب و همچنین وزارت اطلاعات و جهانگردی در زمان آموزگار دست یافت. یکی از اقدامات

وی در دوران وزارت اطلاعات، چاپ مقاله‌ی شخص مجعولی به نام رشیدی مطلق تحت عنوان «ایران و استعمار سرخ و سیاه» بود. در این مقاله با کمال بی‌شرمی به حضرت امام توهین شده بود. در هر حال اولین ثمره‌ی مقاله‌ی مزبور برکناری دولت آموزگار در ۴ شهریور ۵۷ بود که به امتحان آن، داریوش همایون نیز از وزارت عزل گردید.

با اوج‌گیری انقلاب اسلامی رژیم پهلوی پی‌درپی نخست‌وزیران را عوض می‌کرد تا اینکه ازهاری برای منحرف‌ساختن اذهان عمومی، گروهی از دولتمردان از جمله داریوش همایون را که نامشان به دلیل آلودگی به فساد و سوءاستفاده از قدرت بر سر زبان‌ها بود بازداشت و روانه زندان کرد. همایون در شامگاه ۲۱ بهمن ۵۷، زمانی که مردم و نیروهای انقلابی، پادگان جمشیدیه را تسخیر کردند از زندان گریخت و به اربابان خویش پناه برد. وی از نخستین روز فرار از ایران به صورت دائم مشغول فعالیت‌های ضدانقلابی بود و در کسوت یکی از رهبران ضدانقلاب خارج از کشور به ایفای نقش در مخالفت با نظام جمهوری اسلامی پرداخت. داریوش همایون در ۸ بهمن ۱۳۹۰ در شهر ژنو سوئیس درگذشت. تلاش نویسنده در اثر پیش‌رو، نگارش روایتی است از

زندگی و زمانه‌ی داریوش همایون که با هدف بهره‌مندی جامعه به‌خصوص جوانان ایران اسلامی و شناخت بیشتر آنان از تاریخ انقلاب اسلامی صورت گرفته و به علاقه‌مندان مطالعات انقلاب اسلامی تقدیم می‌گردد. در پایان ضمن تشکر از تلاش مؤلف محترم، از آقایان مهدی قیصری و مهدی حق‌بین، کارشناس گروه و مدیر گروه هنر، دکتر رشید جعفرپور مدیر بخش ادبیات دکتر اکبر اشرفی معاون محترم پژوهشی مرکز و همکاران محترم در مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات تقدیر می‌گردد.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی

پیشگفتار

اقبال جوانان و نوجوانان ایرانی به مطالعه‌ی تاریخ معاصر ایران در سال‌های اخیر رشد جالب توجهی داشته است. به موازات آن پژوهش‌های تاریخی نیز، به‌ویژه در ابعاد اجتماعی و سیاسی، پس از پیروزی انقلاب اسلامی به‌گونه‌ای چشمگیر افزایش پیدا کرده است و از این رو می‌توان گفت که گرایش به مطالعه دربارهی تاریخ معاصر ایران، بیشتر شده است.

از آنجا که تاریخ، علم تجربه و عبرت‌آموزی و در زمره‌ی بهترین راهبردها در رجال‌شناسی است، ضرورت شناخت گذشته، امری مهم و حیاتی به‌شمار می‌آید و می‌تواند در روشننگری راه امروز، تبیین وقایع حال و ترسیم چشم‌انداز آینده مؤثر افتد و به‌درستی به‌کارآید. در این میان توجه به تاریخ پیشینیان اهمیت خاصی دارد.

تاریخی که بخش‌هایی از آن در هاله‌ای از تاریکی و ابهام قرار دارد و به‌رغم تکاپوی علمی به‌عمل‌آمده از سوی محققان، ناشناخته مانده است. روشن‌سازی زوایا و نقاط تاریک چنین تاریخی از اهم وظایف پژوهندگان این عرصه است.

به‌هرروی نسل جوان، حساس، پرسشگر و فرهیخته‌ی امروز، که از هوشیاری بالایی نیز بهره‌مند است، نیازمند آگاهی از تجربه‌های گران‌سنگ تاریخ این سرزمین می‌باشد. تجاربی که به‌آسانی به‌دست نیامده و هزینه زیادی برای آن پرداخت شده است. از این رو انتقال این تجارب از سوی محققان و بیان حقایق تاریخی به‌گونه‌ای مستند، مستدل و منطقی، اقدامی شایسته است.

کتاب حاضر به زندگی و فعالیت‌های سیاسی داریوش همایون پرداخته است. داریوش همایون در زمره‌ی عناصر بانفوذ و یکی از سرشناس‌ترین تئوریسین‌های عصر زمامداری محمدرضا شاه به شمار می‌آید که در دوران حیات اجتماعی و سیاسی‌اش عهده‌دار مشاغل حساس و مسئولیت‌های متعدد آشکار و پنهانی بود. همکاری با شبه‌نظامیان «انجمن»، هم‌یاری پان‌ایرانیست‌ها، مساعدت به گروه ناسیونالیست‌های انقلاب ایران، حضور در حزب ملت ایران، دبیری سندیکای نویسندگان و خبرنگاران

مطبوعات، تحصیل در هاروارد با بورس نیمن، بنیان‌گذاری روزنامه‌ی آیندگان، قائم‌مقام حزب رستاخیز، وزیر اطلاعات و جهانگردی و سخنگوی دولت آموزگار و... بخشی از فعالیت‌های اجتماعی و سیاسی وی محسوب می‌شود.

در پایان حاضمانه خداوند متعال را به خاطر الطاف بی‌کراتش، همچنین توفیقی که به اینجانب در اتمام این پژوهش ارزانی بخشید، سپاسگزارم. از همه‌ی بزرگوارانی که از سر مهر به حقیر منت نهادند و مرا مدیون راهنمایی‌های علمی و آگاهی‌های تاریخی خود قرار دادند صمیمانه تشکر و قدردانی می‌کنم.

مصطفی جوان

شیران - اسفند ۱۳۸۹